

ITALIJANSKO PREDSEDAVANJE SAVETOM EVROPSKE UNIJE

pišu: Jelena Ribač i Aleksandar Bogdanović

Italija predsedava Savetom Evropske unije od 1. jula do 31. decembra 2014. godine. Ulogu predsedavajuće Savetom Evropske unije Italija je preuzela od Grčke, koja je koordinirala njegovim radom, definisala tematske prioritete i posredovala u odnosima sa drugim institucijama Evropske unije (EU) u prvoj polovini godine. Italiji je ovo 12. predsedavanje Savetom EU.

Italijanskim predsedavanjem otpočeo je period nove „trojke“ na čelu EU: Italija, Letonija i Luksemburg. „Trojku“ čine države članice EU koje u vremenskom periodu od 18 meseci definišu i usmeravaju agendu EU, obezbeđujući joj nesmetano funkcionisanje i kontinuitet bavljenja određenim pitanjima. Predsedavanje Savetom EU ujedno je prilika za države članice da istaknu teme od značaja za nacionalni ili regionalni interes.

PRIORITETI ITALIJANSKOG PRESEDAVANJA SAVETOM EU

KONSOLIDACIJA INSTITUCIJA EU

Italijansko predsedavanje obeležiće uspostavljanje novog sastava u ključnim institucijama EU za period 2014–2019 i uspostavljanje Bankarske unije. Majski izbori za Evropski parlament (EP) nisu promenili odnos snaga između evropskih političkih grupacija, ali je imenovanje i odmeravanje kandidata za poziciju predsednika Evropske komisije počelo, po prvi put, pre održavanja izbora (tzv. „Spitzenkandidaten“ sistem). Početak italijanskog predsedavanja obeleženo je zasedanjem EP u novom sazivu i izborom predsednika EP. Uslediće konsultacije u vezi sa imenovanjem novih članova Evropske komisije (EK) i izbor EK u novom sastavu do 1. novembra 2014, uključujući imenovanje visokog predstavnika Unije za spoljne poslove i bezbednosnu politiku (visoki predstavnik). U ovom periodu, biće

imenovan i novi predsednik Evropskog saveta. Takođe, najavljeno je uspostavljanje „Jedinstvenog nadzornog mehanizma“ i „Jedinstvenog mehanizma za rešavanje sporova“, čime bi se dovršio proces formiranja Bankarske unije kao značajnog mehanizma daljeg produbljivanja evropskih integracija i održavanja finansijske stabilnosti u evrozoni.

EKONOMSKI RAST I ZAPOSŁJAVANJE

Mere za podsticanje ekonomskog rasta i smanjenje nezaposlenosti, naročito među mladima, jesu prioritetna tema italijanskog predsedavanja. U tom smislu, dalje razvijanje mehanizama za ispunjenje ciljeva „Strategije Evropa 2020“ nastavlja se podsticanjem reindustrijalizacije, kreiranjem uslova za povoljnije kreditne aranžmane za razvoj malih i srednjih preduzeća i legislativnim inicijativama zarad stvaranja jedinstvenog tržišta u domenu energetike i telekomunikacija. Stimulisanje digitalne ekonomije i ulaganje u nauku i obrazovanje se vide kao spona ekonomskog rasta i smanjenja nezaposlenosti mladih. Ovde se naročito ističe efikasnije iskorišćavanje programa „Erazmus +“, „Horizont 2020“ i sprovođenje tzv. „garancije za mlade“ u državama članicama.

SPOLJNO DELOVANJE

Krize na južnim i istočnim granicama EU, transatlantski trgovinski odnosi i dalje proširenje su izazovi i za italijansko predsedavanje. Pažnja zvaničnika EU usmerena je na događaje i diplomatske napore u vezi sa rešavanjem ukrajinske krize, odnose sa Ruskom Federacijom, ali i sa ostalim zemljama „Istočnog partnerstva“.

EUROMED, druga inicijativa „Evropske susedske politike“, tradicionalno zauzima važno mesto za mediteranske zemlje EU. Dugogodišnje pregovaranje u vezi sa „Transatlantskim trgovinskim i investicionim partnerstvom“ između SAD i EU može doneti napredak, čak i potpisivanje sporazuma do kraja 2014.

Ovim sporazumom bi bila stvorena najveća zona slobodne trgovine na svetu. Pitanje daljeg proširenja EU ostaje u fokusu. Italija pripada grupi najvećih zagovornika ulaska država Zapadnog Balkana u EU. Prvi put u istoriji Radna grupa Saveta EU o proširenju i državama u procesu pristupanja EU održaće sednicu van Brisela kao vid podrške evropskim integracijama Srbije. Beograd će biti domaćin evropskim diplomatama u septembru.

Slika 1. Teritorijalno prostiranje buduće transatlantske zone slobodne trgovine

■ SAD i EU

■ potencijalne članice

IMIGRACIONA POLITIKA

Izazovi uzrokovani navalom imigranata u oblasti Sredozemlja uslovlili su inicijative za jačanje zajedničke migracione politike EU u okviru Prostora slobode, bezbednosti i pravde. Italija će preuzeti dalji razvoj inicijativa pokrenutih u toku grčkog predsedavanja. Samit lidera EU održan 26/27. juna 2014. doneo je smernice za izradu strategije u ovoj oblasti u narednom periodu. Od Italije se očekuje preduzimanje početnih koraka u ovom pravcu. Istovremeno, jačanje evropske agencije FRONTEX, razvijanje saradnje sa zemljama porekla i tranzita imigranata zarad efikasnije borbe protiv trgovine ljudima biće dominantne teme u ovoj oblasti tokom italijanskog predsedavanja. Rim će biti mesto susreta četvrtog ministarskog sastanka afričkih i evropskih zemalja u vezi sa migracijama i razvojem krajem novembra 2014.

EXPO 2015

Svetski sajam u Milanu, *Expo 2015* je ključni promotivni događaj italijanskog predsedavanja. *Expo 2015* biće održan sredinom naredne godine, ali je predsedavanje EU iskorišćeno za njegovu promociju i stavljanje u fokus određenih tema. Moto sajma „Hranjenje planete: energija za život“ ukazuje na nameru isticanja tema iz oblasti poljoprivrede, energetike i zaštite životne sredine. Samit država članica ASEM grupe, transregionalne platforme za saradnju između azijskih i evropskih zemalja, planiran je za oktobar u Milanu i stavljen je u kontekst nastupajućeg svetskog sajma.

ZNAČAJ ITALIJANSKOG PREDSEDAVANJA ZA PROCES PREGOVORA SRBIJE O PRISTUPANJU EU

Srbija je u prvoj godini pregovora o pristupanju EU. U toku je faza analitičkih pregleda čije okončanje je predviđeno za mart 2015. godine. Održano je 30 analitičkih pregleda i jedna međuvladina konferencija do 30. juna 2014. U narednom periodu članove pregovaračkog tima Srbije očekuje veliki broj eksplanatornih i bilateralnih analitičkih pregleda¹ i minimum dve međuvladine konferencije. Budući da krajem grčkog predsedavanja nije održana međuvladina konferencija, očekuje se njeno održavanje početkom italijanskog predsedavanja i otvaranje prvog poglavlja u pregovorima na jesen 2014. Italija slovi za jednog od najvećih zastupnika proširenja EU na Zapadni Balkan, a sa Srbijom ima razvijene privredne i političke odnose.

Sastav nove EK i novi visoki predstavnik su faktori uticaja na proces pristupanja Srbije EU. Zadržavanje komesara za proširenje EU u sastavu nove EK biće značajan signal za proces evropskih integracija država Zapadnog Balkana. Visoki predstavnik je glavni posrednik u pregovorima između Srbije i Kosova, a pitanje dijaloga i implementacije sporazuma dve strane sastavni je deo poglavlja 35 u pregovorima Srbije sa EU.

Srbija se nije pridružila zajedničkim odlukama EU u vezi sa ukrajinskom krizom. Balansiranje odnosa sa Ruskom Federacijom i EU će ubuduće predstavljati iza-

zov za spoljnu politiku Srbije. Analitički pregled u vezi sa poglavljem 31, Spoljna, bezbednosna i odbrambena politika, predviđeni su za vreme italijanskog predsedavanja.

Italija je značajan spoljnotrgovinski partner Srbije. Očekivan je rast političke težine analitičkih pregleda u oblastima važnim za ekonomski razvoj u narednih šest meseci: preduzetnička i industrijska politika (poglavlje 20), slobodno kretanje roba i kapitala (poglavlja 1 i 4), pravo privrednih društava i intelektualne svojine (poglavlja 6 i 7), politika konkurencije (poglavlje 8) i oporezivanje (poglavlje 16).

*Tabela 1. Odabrani događaji za vreme italijanskog predsedavanja Savetom EU
1. jul – 31. decembar 2014. godine*

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji		
Jul	1-4		Prvo plenarno zasedanje novoizabranog Evropskog parlamenta		
	7	Sastanak Evrogrupe			
	8	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove			
	16		Izjašnjavanje EP o predlogu za predsednika EK		
	29	Sastanak Saveta za opšte poslove			
Avgust	28-30	Sastanak Saveta za opšte poslove (neformalni sastanak tzv. gimnih)			
Septembar	10-12	Sastanak Radne grupe Saveta EU o proširenju i državama u procesu pristupanja EU	Konsultacije u vezi sa izborom članova EK i individualna slušanja pred EP		
	12	Sastanak Evrogrupe			
	13	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove			
	18		Referendum o nezavisnosti u Škotskoj		
	29	Sastanak Saveta za opšte poslove			
Oktobar	9-10	Samit država članica ASEM grupe (Asia - Europe Meeting)	Sastav nove EK potvrđen od strane EP	Očekivano otvaranje prvog pregovaračkog poglavlja u pristupnim pregovorima sa Srbijom	Imenovanje novog predsednika Evropskog saveta
	13	Sastanak Evrogrupe			
	14	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove			
	21	Sastanak Saveta za opšte poslove			
	23-24	Sastanak Evropskog saveta			

ISTRAŽIVAČKI FORUM

ISTRAŽIVAČKI FORUM predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuS-a i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202

www.emins.org

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Novembar	1		EK u novom sastavu stupa na dužnost
	6	Sastanak Evrogrupe	Imenovanje novog predsednika Evropskog saveta
	7	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	9		Referendum o nezavisnosti katalonskih vlasti u Španiji
	18	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	27	Ministarski sastanak afričkih i evropskih zemalja	
Decembar	1		Novi predsednik Evropskog saveta stupa na dužnost
	8	Sastanak Evrogrupe	
	9	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	16	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	18-19	Sastanak Evropskog saveta	

Zvanični sajt italijanskog predsedavanja Savetom EUje <http://italia2014.eu>

Napomena

1 Eksplanatorni analitički pregled podrazumeva predstavljanje pravnih tekovina EU Pregovaračkom timu Srbije u datoj oblasti od strane EK. Bilateralni analitički pregled podrazumeva predstavljanje zakonodavstva Srbije EK.

JELENA RIBAĆ i ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ
su članovi Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji je podržan od strane „Think Tank Fund“ programa Fondacija za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izraženi u ovom radu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno i zvanične stavove Fondacija za otvoreno društvo.